

RUS verksamhetsberättelse 2025

Verksamhetsberättelsen behandlades och godkändes av RUS styrgrupp vid mötet 2026-02-12 och i länsrådsutskott för miljö och energi genom kontaktlänsråd för miljömålen. Dokumentet ingår i redovisningen till Naturvårdsverket av RUS verksamhet och de regionala miljömålsmedlens användning 2025. Särskild redovisning finns för de nyckelfördelade miljömålsmedlen till varje länsstyrelse. Framsidesbildens citat var temat på årets Nobelmöte för länsstyrelsernas miljömålssamordnare och deras chefer. (Foto: Freepik.)

RUS – REGIONAL UTVECKLING &
SAMVERKAN I MILJÖMÅLSSYSTEMET

Länsstyrelserna

RUS verksamhetsberättelse 2025

RUS verksamhet under året redovisas här först kortfattat och med ekonomisk redovisning. Här återges den kortfattade text som redovisas i årsredovisningen för samtliga länsstyrelser och bedöms utfallet för varje aktivitet. I **bilaga 1** redovisas genomförda aktiviteter mer utförligt.

Vision för RUS är: "Miljömålen är uppnådda genom samverkan och effektiva insatser som förverkligar Agenda 2030." Därtill finns sedan 2024 sju budskap om hur vi stärker miljömålsarbetet framåt och mål för 2025. Målen följs upp i verksamhetsberättelsens **bilaga 2**. Generellt utvecklas verksamheten i visionens, budskapens och målens riktning.

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) arbetar med miljömålsuppföljning, stöd i åtgärdsarbetet och förstärker länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå. I styrgruppen ingår kontaktlänsråd miljömål, berörda chefsnätverk på länsstyrelserna, Skogsstyrelsen samt Naturvårdsverket och SKR som adjungerade. I arbetsgruppen ingår medarbetare från flera länsstyrelser och Skogsstyrelsen. RUS finansieras huvudsakligen genom anslag 1:2 Miljöövervakning via Naturvårdsverket. Arbetet förankras i länsrådsutskott för miljö och energi. Kontaktlänsråd är länsrådet i Länsstyrelsen Gävleborg. RUS har sin administration i Gävleborg där också RUS verksamhetsledare är anställd.

Exempel på prestationer:

- I dialog tagit fram nya anvisningar för och samordnat regional årlig uppföljning av miljömålen, som underlag för nationell årlig uppföljning, fördjupad utvärdering och regional kunskap. Bidragit i miljöövervakning och miljöinformationsförsörjning.
- Tagit fram vägledning för integrering av miljömålen i länsstyrelsernas verksamhet, miljömålsåtgärder med samhällsekonomiska effekter, externfinansiering och grön infrastruktur.
- Genomfört kunskaps- och erfarenhetswebbinarier för flera verksamheter, däribland: temamöten för miljömålsuppdraget; ekosystem för systemförändring; samverkan mellan livsmedel, lantbruk, beredskap och miljö; länstransportplanering; hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi för länsstyrelser, regioner och kommuner.
- Bidragit i myndighetssamarbetet samverkansplattform urban utveckling.
- Medverkat i förvaltning av Åtgärdswebb för miljömålen och

förstudie för Åtgärdswebb 2.0.

- Samordnat, medverkat i och kommunicerat arbete inom Miljömålsrådet och Agenda 2030.
- Medarrangerat miljömålsdagarna i Borås och årligt möte för länsstyrelsernas miljömålsuppdrag.
- Genomfört en översyn av RUS stöd till miljömålsuppdraget, inklusive behovsenkät.

Bedömningen i länsstyrelsernas årsredovisning är att RUS insatser i allt väsentligt bidragit till verksamhetsplanens uppsatta mål för 2025.

Utfallet för aktiviteterna 2025

Miljömålsuppföljning

Följande har genomförts som planerat:

- Medverkan i fördjupad utvärdering av miljömålen (FU27), PRIO
- Fortsatt översyn och utveckling av regional miljömålsuppföljning, PRIO
- Löpande miljömålsuppföljning - regional kontaktyta, samordning, stöd, PRIO
- Miljöövervakning
- Förvaltning och samverkan miljödata och informationsförsörjning

Följande har delvis genomförts som planerat:

- Indikatorutveckling

Stöd i åtgärdsarbetet

Följande har genomförts som planerat:

- Stöd till miljömålsamordningen och andra berörda (fokus miljömålsuppdraget enligt länsstyrelseinstruktionen 6 §), PRIO
- Åtgärdswebb för miljömålen, förvaltning och förstudie 2.0 PRIO
- Strategisk samhällsplanering
- Miljömålsrådet, samordning och medverkan, PRIO
- Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning, PRIO
- Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion, PRIO
- Länstransportplanering
- Kulturmiljö
- Grön infrastruktur, ekosystemtjänster och skog

- Landsbygd, lantbruk och livsmedelsstrategier
- Hälsöfrämjande processer som drivkraft för miljömål och hållbar utveckling
- Kunskapsförmedling, löpande dialog och medverkan
- Miljömålsdagarna

Följande har delvis genomförts som planerat:

- Stöd till kommunernas miljömålsarbete
- Miljömål i regional tillväxt och näringsliv
- Robusthet, resiliens och beredskap

Kommunikation och organisation

Följande har genomförts som planerat:

- Nobelmötet, PRIO
- Länsstyrelse- och myndighetsdialog, PRIO
- RUS styr- och arbetsgrupp samt administration miljömålsmedel PRIO
- Kommunikationsarbete, PRIO
- Översyn av hur RUS stöd till det regionala miljömålsarbetet kan stärkas framåt, PRIO

Ekonomisk redovisning

2025	Budget, kr	Utfall, kr	Kommentar
Löner, resor m.m. RUS	3 900 000	3 963 945,41	I VP framgår: "Avser främst RUS arbetsgrupps löner och resor. Planerad arbetstid är ca 3,4 tjänster (ca 744 dagar). Vid beräkning bedöms dock att något mer medel kan komma att behövas till denna budgetpost. Möjligheter till annan finansiering undersöks. Om sådan inte finns kan vissa insatser i VP behövas minska något." Beräkning efter att VP beslutats visade behovet 4,3 milj. kr. Åskande vid omfördelning av Lst kvarblivna dispositionsrättsmedel för energi/klimat gav RUS 300 000 kr, vilket gjorde att verklig budget blev 4,2 milj. kr. Utfallet blev lägre då arbetsgruppen lagt något mindre tid än planerat av olika omständigheter, där en är att särskild återhållsamhet visades med hänsyn till budskapet att budgeten måste hålla.

Arrange- mang	200 000	88 205,24	Avser Nobelmötet för miljömålssam- ordnare och chefer. Budgeten tog höjd för underskott och andra kostnader för Miljömålsdagarna. Inget underskott eller andra behov av medel uppstod.
Projekt/ insatser	400 000	317 949,72	Medel har använts för: - Förstudie ÅW 2.0: (220 h) 138 500 kr - Projekt Beredskap för hållbar livsmedelsproduktion: 123 912,50 kr. - Nätverksträff GD-forum Agenda 2030 24 april: 16 428,51 kr. - Resurs hälsofrämjande som drivkraft: med mera: 39 108,71 kr
Summa RUS	4 500 000	4 372 100,42	Naturvårdsverkets medelstillelning 2025 var 6,0 milj. kr till regionala miljömålsmedel, varav 4,5 milj. kr gick till RUS och 1,5 milj. kr till alla länsstyrelser via nyckel, som redovisas separat, där också samlad redovisning framgår. Genom att ytterligare 300 000 kr kunde tillskjutas, se kommentar ovan, blev verklig budget 4,8 milj. kr. Genom detta tillskott och genom att budget för de olika posterna inte helt in-tecknades blir resultatet för RUS 2025 ett överskott på 427 899,58 kr. Utan tillskottet av de extra medlen hade det blivit 127 899,58 kr.

Bilaga 1: Redovisning av vad som utförts inom samtliga aktiviteter i verksamhetsplanen

Miljömålsuppföljning

Resursåtgång

Denna verksamhet har nästan helt finansierats genom RUS arbetsgrupps tid. I verksamhetsplanen 2025 tidsattes denna till 232 arbetsdagar. Arbetsgruppen bedöms vid uppföljningen ha lagt ned ungefär denna tid (eller något mindre då arbetstiden sammantaget blev något mindre än budgeterat). För aktiviteten Medverkan i fördjupad utvärdering av miljömålen (FU27), Indikatorutveckling och Miljöövervakning bedöms något mindre tid lagts.

Uppföljning av aktiviteter

Medverkan i fördjupad utvärdering av miljömålen (FU27), PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 39 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS har för länsstyrelserna och den regionala nivån deltagit i FU27 som påbörjats under året. Detta har inneburit deltagande i möten som Naturvårdsverket anordnat och även dialog med verket om hur RUS, länsstyrelserna och regionala nivån kan bidra.

Det största bidraget är Regional Årlig Uppföljning av miljömålen (RÅU 2025), som detta år också utgör underlag till den fördjupade utvärderingen, se vidare nästa aktivitet. Ett samlat underlag från RUS planeras till FU27 och här har också dialog inletts med SKR.

RUS har för länsstyrelserna anmält bemanning till samtliga de temagrupper som ska arbeta fram åtgärdsförslag till regeringen, där några startat under hösten.

Vid Nobelmötet 2024 för miljömålssamordnarna och deras chefer höll Naturvårdsverket en WS om erfarenheter miljösystemet, också en fråga som kommer belysas i utvärderingen. Vid Nobelmötet 2025 lyftes också den fördjupade utvärderingen. RUS har även förmedlat kontakter till länsstyrelsernas verksamhet inom totalförsvaret och beredskap, något som också ingår i FU27.

Fortsatt översyn och utveckling av regional miljömålsuppföljning, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 20 dagar

Har genomförts som planerat.

Översynen och utvecklingen av den regionala miljömålsuppföljningen, som påbörjades 2024, slutfördes under våren 2025, med framtagande och beslut om reviderade anvisningar för Regional Årlig Uppföljning av miljömålen 2025 (RÅU 2025). Upplägget framåt innebär en extra insats de år uppföljningen utgör underlag till fördjupad utvärdering, vilket varit fallet detta år. Anvisningarna har också bättre synkats med motsvarande nationella. Utöver anvisningarna togs ytterligare underlag fram som följd av utvecklingsarbetet, nämligen en lista på preciseringar att bedöma regionalt (frivillig del i årets uppföljning) och en visuell PPT-mall som länen kan använda vid kommunaktion av uppföljningen i sina län.

Arbetet har genomförts i dialog med länsstyrelserna, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen samt nationella målansvariga. Det har tagits upp på målarbetsgruppens möten. Ett webinarium ordnades för länens miljömålssamordnare och miljömålschefer den 28 april med ett 30-tal deltagare för förankring av de nya anvisningarna och för avrundning av utvecklingsarbetet. Dokumentation finns från detta.

Löpande miljömålsuppföljning – regional kontaktyta, samordning, stöd, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 105 dagar

Har genomförts som planerat.

Samordningen av Regional Årlig Uppföljning av miljömålen (RÅU 2025) har genomförts enligt plan och i dialog och förankring med berörda aktörer. Anvisningar och andra underlag gick ut innan sommaren. Liksom tidigare har digitala möten ordnats. I början av september genomfördes ett generellt uppstartsmöte tillsammans med Naturvårdsverket med länens miljömålssamordnare samt miljömålschefer som målgrupp. Bland annat lyftes de reviderade anvisningarna samt generationsmålet. Därefter genomfördes målvisa uppstartsmöten för samtliga miljö kvalitetsmål och kulturmiljö med länens målansvariga som målgrupp, dit också miljömålssamordnare inbjöds. Mötena genomfördes tillsammans med nationellt målansvariga. Nästan alla länsstyrelser har deltagit vid varje möte, som också spelades in. Ett möte för att presentera folkhälsodata ordnades också.

RUS har ansvarat för att länens uppföljningar sammanställts målvis som underlag för de nationellt målansvariga, lagt upp RÅU på RUS webbplats samt tagit fram ett kommunikationsstöd. Vidare under vintern sammanfattat och analyserat länens uppföljning 2024 som underlag för nationellt målansvariga och skrivit ett regionalt kapitel till Naturvårdsverkets rapport till regeringen. Motsvarande arbete för 2025 års uppföljning påbörjades i slutet av året.

RUS har tillsammans med Naturvårdsverket planerat och samordnat den regionala uppdateringen av miljömålsindikatorerna på sverigesmiljömål.se vår och höst. RUS ansvarar dataförsörjning, malltexter och kvalitetsgranskning av regionala texter.

Länsstyrelserna har genom RUS har deltagit i Naturvårdsverkets målarbetsgrupp och samverkansgrupp. RUS deltog också på överlämning av årlig uppföljning på Regeringskansliet, liksom vid seminarium om OECD:s granskning av hur Sveriges klimat- och miljöpolitik har utvecklats sedan 2014, till vilken RUS bidragit med underlag.

Indikatorutveckling RUS arbetsgrupps tid i VP: 19 dagar

Har delvis genomförts som planerat.

RUS har deltagit i vissa utvecklingsinsatser och diskussion om sådana tillsammans med nationella myndigheter, bland andra Boverket. Liksom tidigare är indikatorutveckling nationellt generellt inte prioriterat.

RUS genomgång och identifiering av befintliga indikatorer på Sveriges miljömål.se som idag inte har regional och kommunal nivå, men där det skulle kunna vara möjligt, har färdigställts i början av 2026. Genomgången omfattar även andra indikatorer som skulle vara bra att införa på någon lämplig plats. Genomgången blir underlag för fortsatt utvecklingsarbete.

Etableringen av kategorin fler indikatorer i miljöarbetet på Sverigesmiljömål.se, som RUS verkat för, har varit fortsatt pausad.

Avstämning med RKA om läget med tidigare samarbete om indikatorer/nyckeltal för miljö och klimat på Kolada skjuts till 2026.

Lite har skett kring ambitionen om att följa arbete med indikatorer inom andra målområden av intresse för miljömålen, inkl. Agenda 2030.

Miljöövervakning RUS arbetsgrupps tid i VP: 34 dagar

Har genomförts som planerat.

Under 2025 har RUS färdigställt och lagt fast en handlingsplan som listar aktiviteter utifrån den analysrapport med sex slutsatser som tidigare tagit fram. Planen har presenterats för chefsgrupp för miljöövervakning. Från handlingsplanen har två aktiviteter genomförts: På alla möten inför RÅU 2025 har återigen miljöövervakning och miljömålsuppföljning (MÖV/MMU) tagits upp och vikten av att hitta underlag som finns för att kunna följa upp målen på regional nivå. Det kommer hela tiden nya målansvariga så det är viktig information. RUS har också lyft arbetet till chefsgruppen för MÖV och till ansvariga för revisionen av miljöövervakningen. Handlingsplanen och arbetet med MÖV/MMU har tagits upp på Miljöövervakningsdagarna i september och på FOMAR-möte (SLU:s strategiska möte med nationella myndigheter samt länsstyrelsen).

Förvaltning och samverkan miljödata och informationsförsörjning

RUS arbetsgrupps tid i VP: 15 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS har liksom tidigare deltagit i styrgruppen för förvaltningsobjekt Vatten och Miljömål, där Åtgärdswebb för miljömål ingår, samt länsstyrelsernas interna objektfamiljgrupp miljö, där frågor kring miljöinformation löpande diskuterats.

RUS har fortsatt bidra till nationella emissionsdatabasen på SMHI:s luftwebb. I slutet av april 2025 har RUS granskat data innan reviderade och nya data publicerades. I granskningen ingick att titta på data för det tillkommande året 2023. RUS följer även upp utsläppstrenden från 1990 - 2023, då ändringar i vissa fall görs retroaktivt eftersom metoder för att beräkna utsläppen förbättras och ändras med tiden. RUS granskar främst data för utsläpp av växthusgaser, kväveoxider, partiklar, ammoniak och NMVOC på länsnivå, men gör i vissa fall stickprov på kommunnivå. RUS har dessutom deltagit, och ansvarat för mötesanteckningar, för användarrådet för geografisk fördelning av emissioner. I användarrådet deltar även Naturvårdsverket, SMHI, SCB, Trafikverket, Miljöförvaltningen Göteborg, IVL m.fl.

I september beställde RUS uppdaterade data om körsträckor från Trafikanalys för tre tabeller (Bilnehav, Körsträcka och Andel tung/lätta personbilar) som presenterades på RUS webb under Körsträckedata. Grunddata beställs på kommunnivå från TRAFKA och bearbetas av RUS för att även presenteras på länsnivå.

Energimyndighetens användarråd för lokal och regional energistatistik har ej sammankallats. I december deltog RUS i SEI:s uppstartsmöte för konsumtionskompassen 3.0.

RUS har fortsatt stödja arbetet med Räkna q! (för kärnindikatorn Skyddad bebyggelse) och förvalta nytt webbgis för detta. Se vidare aktivitet Kulturmiljö. RUS har också medverkat med ett föredrag, om förutsättningar för att utveckla miljöövervakning och uppföljning av miljötillståndet för kulturmiljön, i sessionen Nyttan med geodata vid Riksantikvarieämbetets konferens Mötesplats kulturmiljö i Södertälje 12-13 november.

RUS har på olika sätt och i viss mån, i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer, stött och utvecklat anpassningar av systemen samt samverkan för informationsförsörjning för miljömålsuppföljningen. Medel har avsatts till förstudie Åtgärdswebb 2.0, se egen aktivitet nedan. RUS har bidragit med underlag om MIDAS (Miljödata i Sverige) då Miljömålsrådets gjorde en hemställas till Geodatarådet under året.

Stöd i åtgärdsarbetet

Resursåtgång

Denna verksamhet har huvudsakligen finansierats genom RUS arbetsgrupps tid. I verksamhetsplanen 2025 tidsattes denna till 333 arbetsdagar. Arbetsgruppen bedöms vid uppföljningen ha lagt ned ungefär denna tid (eller något mindre då arbetstiden sammantaget blev något mindre än budgeterat). Miljömålsrådet och Strategisk samhällsplanering bedöms ha tagit något mer tid. RUS-medel har gått till några insatser som framgår i den ekonomiska redovisningen.

Uppföljning av aktiviteter

Fokus miljömåluppdraget enligt länsstyrelseinstruktionen 6 §:

Stöd till miljömålssamordningen och andra berörda, PRIO RUS

arbetsgrupps tid i VP: 52 dagar

Har genomförts som planerat.

Erfarenhetsutbyte (§6) har genomförts vid 4 tillfällen under året med miljömålssamordnare som främsta målgrupp. Tema har varit Kommunikation (6/2, 31 deltagare, dit även kommunikatörer inbjöds), Internt arbete (8/4, 33 deltagare, dit även miljöledningssamordnare inbjöds), Åtgärdsprogram för miljömålen och andra regionala strategiska program (20/5, 16 deltagare) och Finansiering (3/11, 21 deltagare). Vid mötena har flera länsstyrelser delat sina goda exempel och behov framåt diskuterats. Mötena har dokumenterats och dokumentationen har lagts upp på RUS samverkansyta

Miljömålsfrukost, möten för miljömålssamordnarna med fri agenda, har genomförts första onsdagen i varje månad fram till sommaren och sedan gjordes en utvärdering som visade att forumet Miljömålsfrukost var uppskattat och man önskade en fortsättning. Efter sommaren har Miljömålsfrukost fortsatt den sista tisdagen i varje månad. Deltagandet har varit 12-20 personer och mötena har dokumenterats och dokumentationen har lagts upp på RUS samverkansyta.

Under 2025 genomfördes tillsammans med LEKS, i serien inspiration från förändringsledning i våra främjandeuppdrag, fyra webinarier med 50-80 deltagare vid varje tillfälle. Webinarierna skedde i samverkan med Vinnova och med tema bygga ekosystem för systemförändring. Utöver webinarierna ingick också möjlighet till fördjupad dialog.

Upphandling av fler grundkurser och fortsättningskurser i förändringsledning genomfördes tillsammans med LEKS. Under hösten genomfördes två grundkurser utifrån tidigare upphandling. Anmälan till fortsättningskurs utskickad för start i slutet av jan 2026.

Miljömålssamordnare inbjuds och finns med bland deltagarna, även om flertalet varit energi- och klimatsamordnare.

Rapporten *Miljömålsprocessen – ett förändringsarbete* har ej uppdaterats, vilket var planerat, men utvecklingsarbete har påbörjats.

Workshopar som handlade om att få testa metoder för olika typer av problem (enkla, komplicerade, komplexa) genomfördes på LEKS och RUS träffar under hösten. Den för RUS under Nobelmötet.

RUS har gjort vissa insatser i samhällsekonomisk analys och åtgärders effekter, genom planering framåt (två möten), kommunicera vägledningar och en workshop/diskussionspass på Nobelmötet i december, där Havs- och vattenmyndigheten och Skogsstyrelsen medverkade. RUS deltog även på Naturvårdsverkets forum i samhällsekonomisk analys i december och förmedlade information därifrån till samtliga länsstyrelser.

RUS har också gjort vissa insatser i arbete med synergier och målkonflikter. Vägledningen om synergier har spridits, exempelvis via RUS engagemang i myndighetsplattformen Svenska modell för hållbar urban utveckling. RUS har bidragit i underlag om målkonflikter som togs fram inför länsledningsmöte i Halmstad i oktober. Verksamhetsplanens ambition att ta fram en sammanställning av genomförda arbeten om målkonflikter och synergier är ej slutförd.

Under våren slutfördes arbetet med RUS vägledning för integrering av miljömålen i länsstyrelsens verksamheter. Texter förankrades med varje berörd verksamhet och vägledningens skickades också på remiss till alla länsstyrelser och togs upp vid ett erfarenhetsutbyte. Rapporten skickades ut brett och en PPT togs också fram för att underlätta kommunikation och användning. Vägledningen uppmärksammades på Nobelmötet och resulterade också i att försvarsdirektörsnätverket inbjöd RUS till ett av sina möten, se aktivitet nedan.

RUS har påbörjat verksamhetsplanens ambition att ta fram vägledning på temat "Var finns pengarna?" genom uppdatering av tidigare vägledning, men i nytt format. Frågan togs också upp vid ett av erfarenhetsutbytena. Däremot har RUS inom myndighetsplattformen urban utveckling tagit fram och publicerat en vägledning om hur man söker projektmedel, se aktivitet nedan.

En översyn har gjorts över alla RUS framtagna vägledningar för att se behov av uppdatering framåt och om de kan kommuniceras mer. En sammanställning som kort beskriver varje vägledning har tagits fram.

Stöd till kommunernas miljömålsarbete RUS arbetsgrupps tid i VP: 14 dagar

Har delvis genomförts som planerat.

Dialog har skett med SKR genom RUS styrgrupp, men också genom två särskilda möten. RUS insatser i förhållande till SKR:s egna har tagits upp med slutsatsen att RUS insatser inte överlappar dessa och är relevanta.

Under 2025 har vi haft två möten med referensgruppen *Kommunstöd Miljömål*. Ett större nätverksmöte (av två planerade) har genomförts 18

juni med tema Hållbarhetsintegrering med fokus på miljömål. Under mötet berättade några kommuner och länsstyrelser om sitt arbete med hållbarhetsintegrering samt i slutet genomfördes gruppsamtal med syfte att möjliggöra erfarenhetsutbyte. Drygt 80 personer deltog i mötet, främst kommuner, men även regioner och länsstyrelser. Enligt verksamhetsplanen skulle två nätverksmöten ha genomförts.

RUS vägledning till stöd för lokalt arbete med miljömålen och Agenda 2030 från 2020/2021 har något uppmärksammats.

I RUS verksamhet finns flera andra aktiviteter där stöd till kommuner är en del.

Åtgärdswebb för miljömålen, förvaltning och förstudie 2.0, PRIO

RUS arbetsgrupps tid i VP: 10 dagar

Har genomförts som planerat.

Åtgärdswebb för miljömålen (ÅW) ligger under förvaltningsobjektet (FO) Vatten och Miljömål och förvaltningen finansieras med andra medel än RUS medel. RUS verksamhetsledare medverkar i applikationsrådet och en person i RUS arbetsgrupp är en av två objektspecialister.

Under 2025 har RUS finansierat och deltagit i förstudie om ny åtgärdswebb, ett arbete som initierats till följd av besked om att Åtgärdswebb inte kommer kunna finnas kvar efter utgången av 2028. Förstudien har kartlagt behov och förutsättningar för ett länsstyrelse-gemensamt IT-stöd som kan hantera miljömålsprogram och uppföljning av dessa, som ersättning för nuvarande Åtgärdswebb. Sedan länsråds-utskott miljö och energi beslutat att gå vidare i arbetet för en ny Åtgärdswebb, lämnades i juni förslag om ett utvecklingsprojekt till Gemensamma kansliet som bereder ansökan inför beslut av länsråds-utskottet för digitalisering, gemensam utveckling och förvaltning. Åtgärdswebb 2.0 är beroende av två länsstyrelsegemensamma förmågor som behöver utvecklas först: Containerplattform (gör det enkelt att använda gemensam funktionalitet i applikationen) – minskat "silo-byggande" – ska bli klart under 2026, men inte känt när. BI-plattform som kan nyttjas för statistiska visualiseringar. Till följd av detta antas att starten på en utveckling kan dra ut på tiden.

I förvaltningen har i övrigt arbete skett med felrättning och annat utveckling. Till exempel kan nu externa användare nu ges behörighet att följa upp åt flera organisationer och även få behörighet göra åtagande för samma organisationer. Tre utskick gjordes under 2025 till användare av Åtgärdswebben om genomförda förbättringar med mera. Objekt-specialist Monika Puch gick i pension i slutet av året och har ersatts av Nancy Biäng, med erfarenhet från Lst-IT, samt utveckling av e-tjänster.

Strategisk samhällsplanering RUS arbetsgrupps tid i VP: 28 dagar

Har genomförts som planerat.

Medverkan i Miljömålsrådets ramverk för nationell planering har fortsatt varit ett stort arbete där ett antal länsstyrelsemedarbetare deltagit, varav två från RUS arbetsgrupp. Detta har inneburit många möten och annat arbete.

Inget aktivt arbete har skett med vägledningen hållbar strategisk samhällsplanering som bidrar till miljö-, klimat- och energimålen från 2023.

RUS tillsammans med samhällsbyggnadsnätverket och LEKS har för länsstyrelserna fortsatt varit engagerade i ERUF-projektet och myndighetsplattformen *Svensk modell för hållbar urban utveckling*, knutet till Rådet för levande städer. Detta genom att vara delprojektledare för ett av arbetspaketen och samordna länsstyrelsernas delaktighet, framför allt i de 14 län där projekt om territoriella strategier pågår och som plattformen har i syfte att stödja. Under året har flera webinarier hållits för involverade kommuner, några webinarium för samtliga kommuner och regioner, två fysiska träffar samt ett seminarium tillsammans med EUI (European urban initiatives) och Viable Cities. En handbok i hur kommuner och regioner kan arbeta med externfinansiering har tagits fram och publicerats som en länsstyrelserapport. Ett webinarium om denna har hållits för flera länsstyrelseverksamheter inkl. miljömål och rapporten togs också upp på erfarenhetsmöte (§ 6). Regelbundna möten har hållits med LEKS representant och för de som är kontaktpersoner på länsstyrelserna samt mellan RUS, LEKS och samhällsbyggnadsnätverket.

Miljömål i regional tillväxt och näringsliv RUS arbetsgrupps tid i VP: 8 dagar

Har delvis genomförts som planerat.

Dialog med NHT21 (chefs nätverket för hållbar tillväxt) har skett i flera av verksamhetsplanens aktiviteter, inte minst Agenda 2030. Verksamheten ingår också i RUS vägledning om miljömålen integrering i länsstyrelsens verksamhet. Vid Nobelmötet informerade NHT21:s representant i RUS styrgrupp om verksamheten och i workshop ingick frågan om behov framåt. För verksamhetsplanens ambition att identifiera vad RUS kan göra mer för miljömålen inom regional tillväxt/utveckling och näringsliv återstår dock arbete. I verksamhetsplanen nämns också RUS tidigare vägledningar för näringslivet (2019). Inget arbete kring dessa har gjorts.

RUS har fortsatt medverka i referensgruppen till Tillväxtverkets uppdrag miljödriven näringslivsutveckling med cirkulär ekonomi, men inga möten har hållits under året. Genom arbetet i ramverk nationell planering har RUS deltagit i dialog ring Tillväxtverkets uppdrag om regional planering.

Inom ramen för RUS medverkan i myndighetsnätverket GD-forum Agenda 2030 har RUS under året haft dialog med Svenskt Näringsliv. Tillsammans med Svenskt Näringsliv ordnades ett webinarium på tema Cirkulär ekonomi den 28 maj med 73 deltagare där landshövding Brittis Benzler inledde och där RUS berättade om länsstyrelsernas arbete.

Miljömålen i andra sakområden och tvärsektoriellt arbete:

Miljömålsrådet, samordning och medverkan, PRIO RUS arbetsgrupps
tid i VP: 67 dagar

Har genomförts som planerat.

Här återges först text som tas med i Norrbottens och Gävleborgs årsredovisning:

”Samtliga länsstyrelser har i uppdrag att bistå Miljömålsrådet. Länsstyrelsernas medverkan i rådets arbete under 2025 redovisas samlat i Gävleborgs och Norrbottens årsredovisning.

Länsstyrelserna ingår tillsammans med 18 nationella myndigheter i Miljömålsrådet, som regeringen inrättat och vars uppdrag pågår till maj 2026. Landshövdingen i Gävleborg har under 2025 ersatts av Landshövdingen i Norrbottens som länsstyrelsernas företrädare i rådet. Länsstyrelsernas medverkan i rådets arbete är förankrat med berörda länsrådsgrupper och chefsnätverk. Beredning och kontaktpersoner till rådet är kontaktlänsråd miljösmål och verksamhetsledaren för RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljösystemet).

Miljömålsrådets arbete tas löpande upp inom länsstyrelsernas gemensamma fora. Under året har Miljömålsrådet särskilt lyfts och Landshövdingen i Norrbotten deltagit vid möte med Miljönätverket, länsstyrelsernas miljöchefer, och vid RUS årliga möte för miljöuppdraget.

År 2025 har Miljömålsrådets arbete fortsatt bedrivits i de programområden som rådet beslutat om 2022. Arbete har skett inom programområdena: Ramverk för nationell planering, Samverkan för ett hållbart livsmedelssystem, Hälsa som drivkraft för miljömålen och hållbar utveckling och Cirkularitet i klimatomställningens materialflöden. Det femte programområdet Kolinlagring och biologisk mångfald i landbaserade ekosystem avslutades 2024. Årets arbete har mycket handlat om att summera resultat och arbeta fram slutrapporter inför programperiodens avslutning våren 2026. Miljömålsrådet har också lämnat in förslag om förlängt uppdrag till regeringen under hösten.

Länsstyrelserna har deltagit i samtliga områden med medarbetare från ett flertal länsstyrelser och gemensamma organ. I ramverk nationell planering har länsstyrelserna varit drivansvariga i temaområdena

kumulativa effekter på renskötsel och samisk kultur och stora solcellsanläggningar på mark. Därtill har länsstyrelserna varit drivande i den fristående samverkansåtgärden Funktionell grön infrastruktur. Cirka 30 personer från länsstyrelserna har deltagit på operativ nivå i arbetet.

Mer redovisning av Miljömålsrådets arbete finns i dess årsredovisning till regeringen.”

Utöver att RUS verksamhetsledare deltagit i beredningen med länsstyrelsens representant i rådet och varit kontaktperson för länsstyrelserna har ytterligare sex personer knutna till RUS för länsstyrelserna medverkat i programområden och fristående samverkansåtgärder. Arbetet i Miljömålsrådet har inneburit deltagande i ett stort antal möten på övergripande nivå i programområdena och i temaområden, samt även skrivarbete och projektledning. Varje programområde har haft åtminstone ett möte per månad, i flera fall också fysiska.

I *Ramverk för nationell planering* har RUS deltagit i delleveranserna Nationell lägesbild samt Stora solceller på mark samt i de övergripande arenamötena och arbetet med programområdets huvudrapport. RUS har bidragit till att lyfta fram betydelsen av samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå, länsstyrelsernas betydelse för att möjliggöra denna samverkan och bidragit till att lyfta fram landskapsperspektiv som planeringsverktyg.

I *Hälsa som drivkraft* har RUS medverkat i båda temana sociala konsekvensanalyser och data som drivkraft. I *Cirkularitet och Samverkan för hållbara livsmedelssystem* har också RUS deltagit.

Inom samverkansåtgärden *Funktionell grön infrastruktur* har RUS lett och samordnat arbetet i samverkan med referensgruppen. Samverkan har skett med miljö nätverkets strategiska chefsgrupp för natur och nationella GI-stödet inom FO Natur. Under året har åtta möten med referensgruppen genomförts (Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten har varit medverkande). Tre webinarier har genomförts där rapporter producerade inom samverkansåtgärden har presenterats och diskuterats. Rapporterna har publicerats på RUS hemsida, som också uppdaterats under året.

Rapporterna är: Nulägesrapport om indikatorer och målbeskrivningar för Levande skogar och ett Rikt odlingslandskap (13/3). Kunskapsrapport om Övergångsmiljöer (3/4). Indikatorer och målbilder för ekologiskt funktionella landskap/Funktionell Grön infrastruktur (18/11).

Tre workshops har genomförts för att ge underlag till samverkansåtgärden: Om metod för indikatorutveckling (14/8). Om akvatiska miljöer (1/9). Om planeringsunderlag för indikatorer (26/9).

Samverkansåtgärden har presenterats för kontaktpersonsätverket för Miljömålsrådet i september och på rådets möte 3 december. På Swedish Biodiversity Symposium hölls ett seminarium där arbetet presenterades och diskuterades. Sammanställning av nulägesrapport för akvatiska miljöer har påbörjats och ett utkast har remitterats till flera sakhandläggare på länsstyrelserna. En workshop genomfördes 2 december då första utkast till sammanställning av slutrapporten för samverkansåtgärden gick igenom. Utöver det har RUS medverkat till en rapport om kopplingarna mellan grön infrastruktur och restaureringsförordningen som använts för åtgärder i restaureringsplanen, även denna är publicerad på RUS hemsida.

Finansieringen av arbetet med samverkansåtgärden har kompletterats med medel från dispositionsrätterna och samordnats med det nationella GI-stödet och FO Naturs arbete med GI-frågor.

I samverkansåtgärden *Staten går före i skogen* har RUS medverkat vid planering och genomförandet av tre webinarier: 12/2 om Mellansvenskt skogsbruk med Gåsbergets värdestrakt som exempel där länsstyrelsen i Dalarna och Sveaskog m.fl. samverkar. 26/2 om skogsbruk i norr med Fastighetsverket som exempel. 12/3 om skogsbruk i södra Sverige med exempel från Gotland där länsstyrelsen och Skogsstyrelsen samverkar. Webbinarierna spelades in och kan ses i efterhand på SLUs hemsida, länkar via Skogsstyrelsens hemsida: [Grön infrastruktur - Skogsstyrelsen](#).

RUS och LEKS har i samverkan med Naturvårdsverket under våren medverkat till avslutande analyser och rapportering av programområdet *Kolinlagring och biologisk mångfald*. Som uppföljande insats till medverkan i programområdet ordnade RUS och LEKS ett par webinarier (11/4 och 29/4) och tog fram en kopia (underlagsmaterial för länsstyrelsernas remissvar) i samband med att Miljömålsberedningens utredning SOU 2025:21 var ute på remiss ("Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF)").

Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 33 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS har deltagit i det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 med RUS verksamhetsledare som samordnare (tillsammans med företrädare för verksamheten för social hållbarhet) och med RUS kommunikatör. Arbetet har inneburit sammankallande och deltagande i sju olika grupper (styrgrupp, Au, referens-grupp, kontaktpersonsätverk, GD-forums Lilla GD-gruppen, operativa gruppen och Au) och mycket annat. Landshövding Georg Andrén ersattes under våren av lands-

hövding Brittis Benzler som ordförande i GD-forum och kontaktlands-hövding. Arbetet under året har också ägnats åt att motivera ett fortsatt gemensamt arbete då det särskilda RB-uppdraget försvunnit och ta fram och med länsråden förankra en ny handlingsplan utifrån de nya förutsättningarna, vilket skedde i vid länsrådsmötet i november. RUS bistod och deltog då landshövdingen i Jönköping samt GD för Naturvårdsverket och GD för Formas i oktober träffade båda statssekreterarna på klimat- och näringslivsdepartementet för samtal om myndigheternas arbete med Agenda 2030 som verktyg för hållbar utveckling.

Här återges den text om det gemensamma arbetet som tas med i alla länsstyrelser årsredovisning:

”Det länsstyrelsegemensamma arbetet syftar till att stödja länsstyrelserna i arbetet med Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning, där arbetet under 2025 fortsatt med handlingsplan och bibehållen organisation. Länsstyrelsernas arbete med Agenda 2030 har sin grund i ett internationellt åtagande och där riksdagen beslutat om ett riksdagsbundet mål (2019/20:188).

Exempel på prestationer och effekter:

Under 2025 fokus på hur-frågorna och erfarenhetsutbyten, bland annat genom spridning av webinarier som ordnas av GD-forum, RUS och LEKS. Samarbetet mellan Agenda 2030, LEKS, NHT21, RUS avseende ”Governance” och området målkonflikter. Utvecklingsarbete inom fyra samhällsutmaningar: hållbar tillväxt/utveckling, grön omställning, beredskap och social hållbarhet. Inventering av pågående initiativ och nya samarbeten över olika verksamhetsområden och mellan strategier, chefsnätverk, länsråd och landshövdingar.

Länsstyrelserna ingår i myndighetsnätverket GD-forum Agenda 2030 och samordnar sedan 2022 GD-forum; dels Lilla GD-gruppen, där landshövdingen i Jönköping är ordförande, och den så kallade Operativa gruppen. Länsstyrelsen har medverkat och samordnat 2025 års nätverksträff om ökad förmåga i arbetet med hållbarhet, beredskap och civilt försvar, tillsammans med bland andra Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarshögskolan.

Dialog har skett med Regeringskansliet och med Riksrevisionen som under hösten presenterat sin granskning av regeringens arbete med Agenda 2030.

Möten med länsstyrelsegemensamma grupper i arbetet har genomförts.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.”

Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 21 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS har fortsatt ansvara för länsstyrelsegemensamt arbete med cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion genom många olika insatser.

Fem möten har hållits i RUS referensgrupp (Susanne Dahlberg RUS/Skåne, Lina Hadartz Västra Götaland, Rebecka Bjurhall Västernorrland, Elisabeth Johansson Jönköping, Susanna Nilsson, Stockholm och Magnus Eriksson RUS/Gävleborg). Aktiviteter i gruppen har varit omvärldsbevakning, sprida goda exempel, planerat webinarier, inspel till miljömålsrådets programområde Cirkularitet i klimat-omställningens materialflöden samt tagit fram projektansökan till miljösamverkan

12 digitala frukostwebbinarier för länsstyrelser, regioner och kommuner har ordnats, framför allt koncentrerade till vecka 40-42. Sammanlagt ca 1200 deltagare (i genomsnitt 100 per möte):

2/10 Hävstänger för normskifte – hur förändrar vi spelreglerna för en hållbar framtid? Anna Velander Gisslén, strateg cirkularitet & hållbar omställning och Fredrik Björk, Urbana Studier, Malmö universitet,

3/10 Cirkulära nycklar, Erika Nygren, kansliansvarig och Fredrika Klarén, ledamot i delegationen och hållbarhetschef på Polestar

6/10 Hållbar cirkulär försörjningsberedskap, Katrin Mc Cann, hållbarhetsstrateg och Malin Bristow, utredare i försörjningsberedskap, MSB och Malin Lintzén, Senior rådgivare krisberedskap och civilt försvar, Combitech samt Åsa Wisén miljöstrateg och Emma Andersson, handläggare civilt försvar och krisberedskap, Länsstyrelsen Stockholm

7/10 Cirkulär omställning hos mindre kommuner i Västerbotten och Västernorrland, Rebecka Bjurhall, Miljömålssamordnare, Länsstyrelsen Västernorrland, Ulrika Vinka, Projektledare, Länsstyrelsen Västerbotten och Emilia Rapp, Hållbarhet-, infrastruktur och kollektivtrafiksstrateg på Ånge kommun

8/10 Ökad plaståtervinning från bygg- och rivningsavfall – vägledning och goda exempel, Åsa Stenmarck, Nationell plasticsamordning och Marcus Wisting, Naturvårdsverket

9/10 Designa bort avfall? – lärdomar från Japans första zero waste-kommun, Anna-Sara Fagerholm, Doktorand Universal Design Institutionen för Designvetenskaper, LTH, Lunds universitet i samarbete med Mittuniversitetet

10/10 Konsumtionsbaserade utsläpp i fokus – så kan kommuner och länsstyrelser arbeta med Konsumtionskompassen, Katarina Axelsson, Senior Policy Fellow, SEI

15/10 *Från insikt till handling – cirkulära lösningar för kommuner och regioner*, Klas Cullbrand, innovationsledare på RE:Source

16/10 *Cirkularitet av kritiska råmaterial*, Daniel Berlin och Karin Schröder, Naturvårdsverket

17/10 *En väg mot cirkulär ekonomi – Ekodesign för hållbara produkter*, ny lagstiftning, Christina Jonsson, Naturvårdsverket och Johanna Löfbom, Kemikalieinspektionen

20/10 *Hållbar upphandling i praktiken*, Heini-Marja Suvilehto, Upphandlingsmyndigheten

24/10 *Illegal avfallshantering i en cirkulär ekonomi*, Henrik Sandström, Naturvårdsverket

RUS har deltagit och bidragit i Miljömålsrådets programområde Cirkularitet i klimatomställningens materialflöden, 11 digitala möten.

RUS har deltagit i referensgruppen i SEI:s projekt Konsumtionskompassen version 2.0.

Länstransportplanering RUS arbetsgrupps tid i VP: 13 dagar

Har genomförts som planerat.

Under 2025 fortsatte samarbetet kring länstransportplaner och även nationell transportinfrastrukturplanering, som löpt på i flera år i samarbete mellan RUS, LEKS, samhällsbyggnadsnätverket och nu också NHT21. Arbetet har liksom tidigare haft egen styrgrupp, projektplan och framför allt skötts av RUS. Under året har digitala möten hållits för att höja berörda verksamheters kompetens kring transportplanering. Remissmöte inför regionala transportinfrastrukturplaner och nationell plan har ordnats. Mejl med tips på webinarium, rapporter med mera har skickats ut brett. Arbetet har liksom tidigare fungerat som Trafikverkets kontaktyta till länsstyrelserna i deras uppdrag om transportsektorns klimatomställning och att samordna statliga myndigheterna. Deltagande har skett i många möten kopplat till uppdraget

Kulturmiljö RUS arbetsgrupps tid i VP: 15 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS har diskuterat kulturmiljöfrågorna i miljömålsarbetet tillsammans med Kulturmiljöforums grupp för omvärldsbevakning.

RUS referensgruppen för kulturmiljöfrågor har träffats för att diskutera aktuella frågor kring kulturmiljöfrågorna i miljömålsarbetet.

Mötesfrekvensen har påverkats negativt av hög arbetsbelastning för referensgruppens medlemmar (två möten har ordnats).

RUS arbetsgrupp har samverkat med Boverket angående aktuella frågor bland annat uppdateringen av kärnindikatorer samt med Boverket och Riksantikvarieämbetet angående uppföljningen miljömålet God bebyggd

miljö. Samverkan har bland annat resulterat i ett uppdrag till WSP att genomföra en fördjupad analys av kulturmiljöfrågorna i Boverkets miljömålsenkät. Analysen inkluderar även andra kärnindikatorer och andra underlag.

RUS har samverkat med Riksantikvarieämbetet i samband med myndighetens enkät avseende hur kulturmiljöarbetet har påverkats av klimathändelser och klimatförändringar. Enkäten har gått ut till länsstyrelsernas kulturmiljöenheter. RUS har deltagit i planering och genomförandet av webbmöten i samband med enkäten. Rapporten har färdigställts under hösten 2025 (<https://raa.diva-portal.org/smash/get/diva2:2019907/FULLTEXT01.pdf>).

RUS har medverkat med föredrag angående användningen av geodata för miljömåluppföljning i vid Riksantikvarieämbetets konferens Mötesplats kulturmiljö (redovisas under avsnittet Förvaltning och samverkan miljödata och informationsförsörjning).

En ny version av webbgis för Räkna q har tagits fram i och med Länsstyrelsernas nya plattform för webbgis. RUS arbetsgrupp har därför tagit fram en ny anvisning och en ny manual.

Kommande aktiviteter angående landskapsperspektiv i miljömålsarbetet har diskuterats internt i RUS och integrerats i olika aktiviteter. Exempel är markanvändningens och hushållningsbestämmelsernas betydelse för miljömålen och landskapsperspektiv i naturrestaureringsförordningen. Landskapsperspektiv har också lyfts i samband med diskussioner kring beredskap och resiliens.

Som förberedelse inför kommande fördjupad utvärdering har RUS inlett ett arbete med att analysera kulturmiljöfrågornas utveckling i miljömålsarbetet. Arbetet kommer vid sidan av att ge underlag för RUS bidrag till fördjupad utvärdering också vara till nytta för RUS stöd i åtgärdsarbetet och utvecklingen det regionala miljömålsarbetet. Målsättningen är en kulturmiljövägledning till miljömålsarbetet på en sida per relevant miljömål som ska vara till hjälp för miljömålssamordnaren, den målansvarige och för kulturmiljövårdaren.

RUS har varit representerade i FOMA, SLU plattform för miljöforskning inom God bebyggd miljö. FOMA fördelar forskningsbidrag till projekt vid SLU och inkluderar också landskapsfrågor.

Grön infrastruktur, ekosystemtjänster och skog RUS arbetsgrupps tid i VP: 13 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS gröna referensgrupp har haft ett möte under året. De deltagande i referensgruppen har engagerats i samverkansåtgärden för funktionell GI och i uppföljningen av Staten går före i skogen (se aktivitet Miljömålsrådet).

Tio samordningsmöten med chefsnätverkets strategiska grupp för natur/Gröna gruppen och nationella GI-stödet har genomförts. Mötena har samordnat arbetet med samverkansåtgärden för funktionell GI och informationsinsatser och underlag till arbetet med den nationella restaureringsplanen.

I samverkan med nationella GI-stödet har en rapport om hur arbetet med grön infrastruktur kan användas i genomförandet av EU:s restaureringsförordning tagits fram och presenterats för Naturvårdsverket och övriga nationella myndigheter som fått i uppdrag att ta fram den nationella restaureringsplanen. Rapporten är publicerad på RUS hemsida.

Ett erfarenhetsmöte 20 januari 2026 om hur arbetet med regionala skogsprogram/strategier kan bidra till uppfyllandet av Levande skogar har planerats, bjudits in till och hållits. Mötet genomfördes som ett webinarium och i samverkan med Skogsstyrelsen, regioner och länsstyrelserna i fem olika län. 58 personer deltog.

I samband med remiss av SOU 2025:93 "En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk" anordnades ett webbmöte 5/11 om frågeställningar att hantera och RUS bidrog även med underlag till en kapp (underlagsmaterial) till länsstyrelsernas remissvar som länsledningarna efterfrågat.

Landsbygd, lantbruk och livsmedelsstrategier RUS arbetsgrupps tid i VP: 5 dagar

Har genomförts som planerat.

Inom projektet Beredskap och hållbar livsmedelsproduktion tillsammans med LD21 (chefs nätverket för lantbruk/landsbygd) och LEKS genomfördes den 13 november halvdagswebbinariet *Ökad samsyn kring hållbar livsmedelsproduktion*. Målgrupp var länsstyrelsemedarbetare som berörs av hållbarhet i jordbrukslandskapet, frågor om jordbruksmark, livsmedelsproduktion, lantbrukets förutsättningar, livsmedelsstrategin och/eller livsmedelsberedskap. Ett flertal initierade föreläsare medverkade och mötet avslutades med en panel med chefer från olika verksamheter. Över 300 länsstyrelsemedarbetare deltog och mötet spelades in. Under 2026 slutförts projektet då en rapport tas fram om webbinariet som även tar upp hur vi kan öka samverkan mellan livsmedel, lantbruk, beredskap, miljö och energi/klimat. Arbetet har utförts av projektledning från Skåne, Halland och Kalmar. En egen styrgrupp har också funnits.

Vid Nobelmötets pass om miljömålen integrering medverkade LD 21:s representant i RUS styrgrupp. I WS diskuterades vad som kan göras mer.

LD21 och RUS har för länsstyrelserna också under året samarbetat i Miljömålsrådets programområde Samverkan för hållbart livsmedelsystem.

Hälsofrämjande processer som drivkraft för miljömål och hållbar utveckling RUS arbetsgrupps tid i VP: 8 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS arbete i denna aktivitet har mycket varit kopplat till medverkan i Miljömålsrådets programområde *Hälsa som drivkraft för miljömål och hållbar utveckling* och dess delområden *Sociala konsekvensanalyser* och *Data som drivkraft*.

RUS referensgrupp för miljömål och hälsa, med deltagare från länsstyrelsernas verksamheter folkhälsa, samhällsplanering, friluftsliv, miljöhälsoövervakning och miljömål har haft fyra möten under året. Gruppen fungerar också för dialog kring arbetet i miljömålsrådet.

Regionläkaren Johan Hallberg som RUS fortsatt engagera under året har bidrag i Miljömålsrådet och fortsatt användning av RUS vägledning Ställ om för framgång med landmärkesmodellen och den webbplats (stallomforframgang.se), som bygger vidare på RUS fleråriga arbete. Vidare har dessa frågor beröring med hälso- och sjukvård lyfts och ett material på temat *Jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård för ett hållbart samhälle* är under utarbetande.

Robusthet, resiliens och beredskap RUS arbetsgrupps tid i VP: 12 dagar

Har delvis genomförts som planerat.

Verksamhetsplanen ambition var att göra en enklare systemanalys för att identifiera insatser som kopplar miljömålen till robusthet, resiliens och beredskap samt totalförsvaret samt söka dialog med länsstyrelsernas verksamhet kring totalförsvaret och civil beredskap.

Genom att beredskap och totalförsvaret ingick i RUS vägledning om miljömålen integrering i länsstyrelsens verksamhet togs en text fram som förankrades med försvarsdirektörerna under våren. Vid Nobelmötet togs beredskap och totalförsvaret upp med föredrag och workshop om vad vi kan göra mer. Länsstyrelsen Stockholm presenterade sin vägledning om cirkulär försörjningsberedskap och Naturvårdsverket berättade om planerat arbete om dessa frågor i fördjupad utvärdering av miljömålen. Föranlett av RUS vägledning blev RUS inbjudna till försvarsdirektörernas möte den 17 december. Till detta möte togs en presentation fram som utifrån bland annat Nobelmötets diskussioner identifierar kopplingar mellan miljömål och beredskap/totalförsvaret och områden att arbeta vidare med. Försvarsdirektörerna positiva till fortsatt samarbete. Vid mötet deltog även Länsstyrelsen Stockholm och Naturvårdsverket.

Även i aktiviteten Agenda 2030 har frågor kring beredskap och totalförsvaret tagits upp.

Övrigt:

Kunskapsförmedling, löpande dialog och medverkan RUS

arbetsgrupps tid i VP: 25 dagar

Har genomförts som planerat.

Kunskapsförmedling, erfarenhetsutbyten och omvärldsbevakning har skett inom ramen för verksamhetsplanens olika aktiviteter men också generellt och i andra frågor som bedömts motiverade. RUS har deltagit vid olika möten och konferenser och haft kontakt med olika aktörer. RUS har följt och även bidragit i flera nationella uppdrag, bland annat Miljömålsberedningen som tas upp i verksamhetsplanen. Viss dialog har skett med Naturvårdsverket om Sverigesmiljömål.se.

Miljömålsdagarna RUS arbetsgrupps tid i VP: 9 dagar

Har genomförts som planerat.

Tillsammans med Länsstyrelsen Västra Götaland och Naturvårdsverket var RUS arrangör av miljömålsdagarna i Borås 24-25 september med tema: Från Bryssel till Borås – biologisk mångfald och cirkularitet i fokus. Miljömålsdagarna var detta år ett samarrangemang med två andra konferenser: Västsvenska EU-konferensen och Encore (Environmental Conference of the Regions of Europe) – ett europeiskt nätverk för regionala politiker som arbetar med miljö och hållbar utveckling. Gemensamma sessioner varvades med parallella för de olika konferenserna. Bland medverkande var statssekreterare Daniel Westlén, landshövdingen i Västra Götaland, Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens generaldirektörer, klimatpolitiska rådets ordförande och företrädare för EU-kommissionen. 250 personer deltog. Utvärderingen visade att deltagarna var överlag positiva till arrangemanget.

Inför konferensen hade RUS och Naturvårdsverkets haft dialog om miljömålsdagarna framåt och vid avslutningen kunde meddelas att miljömålsdagarna nästa gång genomförs våren 2027.

Kommunikation och organisation

Resursåtgång

Denna verksamhet har finansierats genom RUS arbetsgrupps tid. I verksamhetsplanen 2025 tidsattes denna till 179 arbetsdagar. Arbetsgruppen bedöms vid uppföljningen ha lagt ned denna tid. Medel har också använts för arrangemang.

Uppföljning av aktiviteter

Nobelmötet, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 35 dagar

Har genomförts som planerat.

Det årliga Nobelmötet för länsstyrelsernas miljömålsamordnare och deras chefer genomfördes den 3-4 december på hotell Birger Jarl i Stockholm. Ca 45 personer deltog på plats. Medverkan på Temas var också möjlig och där deltog ca 12 personer. Temat för Nobelmötet var *Systemsyn i arbetssätt, åtgärder och uppföljning – Miljömålen ett guldägg!*

Programmet omfattade följande:

- Välkomna! Kontaktlänsråd Veronica Lauritzsen inledde på plats utifrån årets tema och om pågående processer på länsledningsnivån. Nedslag i RUS verksamhet, inför verksamhetsplan 2026 och översynen av RUS stöd till miljömålsuppdraget – behovsenkät. Presentationsrunda
- Presentation länsstyrelsernas verksamhet energi/klimat av LEKS ordförande och regional utveckling och tillväxt av NHT21:s representant i RUS styrgrupp. (Ersatte klimat- och näringslivsdepartementet som fått förhinder).
- Tre lärande länsexempel: Stockholm: Företags investeringar i biologisk mångfald – en förstudie om hur länsstyrelsen kan öka sin faciliterande roll. Kalmar: Kommunomröstning om miljömålspengarna. Västra Götaland: Åtgärdsprogram för miljömålen: utmaningar för ett målgruppsanpassat arbete.
- Norrbottens landshövding Lotta Finstorp samtalade med kontaktlänsråd miljömål om Miljömålsrådet och Nobelmötets tema systemsyn.
- Workshop om hur vi vässar våra arbetssätt för att främja och stärka handlingskraften i omställningen för miljömålen. Leddes av *Maria Falkevik, LEKS och Anna-Lena Lökvist Andersen, RUS.*
- Pass om åtgärder och deras effekter – för miljö och samhällsekonomi. Här medverkade Havs- och vattenmyndigheten och Skogsstyrelsen. Gruppdiskussion.
- Pass om hur vi integrerar miljömålen mer i viktiga sakområden som kräver systemsyn och där målkonflikter och synergier finns? Efter

inledningar av företrädare för RUS styrgrupp och andra om områdena regional utveckling, totalförsvar och krisberedskap, grön omställning/miljöbalken, landsbygd och kulturmiljö följde gruppdiskussioner.

- Miljömålsuppföljning och fördjupad utvärdering. Flera personer från Naturvårdsverkets miljömåls- och kunskapsenhet och även klimatanpassningssamordnare deltog detta pass och gav aktuell information. Hur Regional Årlig Uppföljning av miljömålen gått togs också upp.
- Aktuell information om naturrestaureringsförordningen och vad den kan betyda för miljömålsarbetet gavs av Johan Niss i RUS arbetsgrupp.
- Nobelmötet avslutades med att Eva Mikaelsson i RUS arbetsgrupp läste en miljömålsdikt hon skrivit.

Dokumentation är upplagt på RUS samarbetsyta.

Länsstyrelse- och myndighetsdialog, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 17 dagar

Har genomförts som planerat.

Löpande dialog har skett med kontaktlänsråd miljö och RUS verksamhetsledare har ingått i den utvidgade gruppen runt länsrådsutskott för miljö och energi, där flera möten hållits.

Som följd av en översyn av länsstyrelsernas chefsnätverk som landshövdingarna initierat för ökad tydlighet och enhetlighet, tog RUS/miljö och de andra verksamheterna i Miljönätverket fram beskrivningar över respektive område som presenterades vid länsrådsutskottets möte på Lidingö den 25 september.

Deltagande av företrädare för RUS har skett vid Miljönätverkets möten. Vid vårmötet togs Miljömålsrådet och även RUS upp. Genom att RUS ordförande varit vikarierande länsråd har han inte ingått i Miljönätverkets styrgrupp under året. Viss dialog med styrgruppen har skett.

Fyra möten har hållits med miljömålsuppdragets chefer och då en vecka före RUS styrgruppsmöten. De två miljömålscheferna i RUS styrgrupp och RUS verksamhetsledare har förberett dessa möten.

RUS har då så efterfrågats deltagit vid de regionala miljömålssamordnarmöten som hålls för Synlänen, Svealandslänen och Norrlandslänen.

Dialog och utbyte har skett med flera av länsstyrelsernas chefsnätverk, framför allt via RUS styrgrupp men även på andra sätt såsom det gemensamma Agenda 2030-arbetet. Månatliga avstämningar har skett mellan LEKS (länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning) och RUS. Koppling med miljöledning har funnits genom att Marie Vallin i RUS arbetsgrupp ingår i arbetsutskottet för miljöledningsnätverket.

Löpande dialog har skett med ett flertal nationella myndigheter, framför allt genom Naturvårdsverkets miljömålsgrupper, RUS organisation, Miljömålsrådet och GD-forum för Agenda 2030.

RUS styr- och arbetsgrupp samt administration regionala miljömålsmedel, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 96 dagar

Har genomförts som planerat.

Styrgruppen har haft fyra möten (5/2, 13/5, 12/9, 26/11), samtliga digitala. Arbetsgruppen har haft 11 möten, varav ett tvådagarsmöte i Växjö 25-26 augusti, samtliga övriga digitala. Anteckningar finns från samtliga möten. Ansvar i arbetsgruppen är fördelat på övergripande samordningsuppgifter, miljömålsansvar och utvecklingsområden (olika sakfrågor).

Styrgruppen har bestått av:

- Peder Eriksson, Lst Örebro, miljönätverket, ordförande
- Veronica Lauritzsen, Länsråd Gävleborg, kontaktlänsråd miljömål, länsrådsutskott miljö och energi
- Per Evenhamre, Lst Örebro, rep. miljömålsuppdragets chefer
- Catarina Kristensson, Lst Jönköping, rep. miljömålsuppdragets chefer
- Anna Onsten-Molander, Lst Västmanland, kulturmiljöforum
- Nina Kiani Jansson, Lst Västra Götaland, chefsnätverket för samhällsbyggnad
- Elin Nystrand, Lst Värmland, chefsnätverket landsbygd/lantbruk (LD21).
- Maria Ek, Lst Västmanland, chefsnätverket hållbar tillväxt (NHT21).
- Vanja Strand, Skogsstyrelsen
- Fredrik Rangstedt Naturvårdsverket, adj.
- Per Tholander, Sveriges kommuner och landsting, adj.
- Magnus Eriksson, Lst Gävleborg, verksamhetsledare

Arbetsgruppen har bestått av:

- Anders Bergström, Lst Västra Götaland
- Anna-Lena Lökvist-Andersen, Lst Stockholm
- Annika Svensson, Lst Västra Götaland
- Carl-Johan Sanglert, Lst Jönköping
- Eva Mikaelsson, Lst Västerbotten
- Johan Niss, Lst Skåne
- Moa Lindvert, Lst Jönköping

- Magnus Eriksson, Lst Gävleborg
- Marie Vallin, Lst Västerbotten
- Susanne Dahlberg, Skåne Lst
- Louise Ellman Kareld, Lst Kronoberg
- Camilla Andersson, Skogsstyrelsen, har under året ersatts av Anton Minnefors.

Därtill har Lina Hadartz, Lst Västra Götaland, arbetat med RUS-medel.

Särskilda avstämningsmöten (ny rutin två möten per termin) och löpande dialog har skett med Naturvårdsverkets miljömåls- och kunskapsenhet och dess samordningsfunktion miljömål.

RUS har administrerat hanteringen av länsstyrelsernas regionala miljömålsmedel som finns i Länsstyrelsen Gävleborg. Ingen omfördelning av miljömålsmedel har gjorts under året, men fråga har ställts.

Angående verksamhetsplanens ambition att uppdatera tidigare målmatris, har detta påbörjats, men inte färdigställt. Översynen av RUS stöd, se aktivitet nedan, har berört frågor om RUS organisation.

Kommunikationsarbete, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 16 dagar

Har genomförts som planerat.

Löpande kommunikationsbehov har tillgodosetts, såsom skötsel av RUS webbplats och samarbetsytor, utskick av nyhetsbrev och kommunikationsinsatser kopplat till RUS olika aktiviteter. Tiden har inte medgett någon större utveckling av det kommunikationsstrategiska arbetet, men små förbättringar har gjorts. I slutet av året har intresseförfrågan om ny kommunikatör gått ut då RUS nuvarande kommunikatör Moa Lindvert slutar i arbetsgruppen.

Översyn av hur RUS stöd till det regionala miljömålsarbetet kan stärkas framåt, PRIO RUS arbetsgrupps tid i VP: 15 dagar

Har genomförts som planerat.

RUS styrgrupp beslutade 5 februari om PM för en enklare översyn av hur arbetet med RUS stöd till det regionala miljömålsuppdraget kan stärkas, utvecklas och förbättras framåt och möta efterfrågade behov. Översynen skulle inbegripa en behovsinventering och även utgå från andra tidigare underlag såsom de sju budskapen och enkäten om RUS vägledningar från 2024, den oberoende utvärderingen av RUS från 2018 och framtagna målmatris. Resultat och förslag sedan tänka att arbetas in i RUS verksamhetsplan 2026 och andra styrdokument.

Behovsenkät skickade innan sommaren till alla länsstyrelser miljömålsverksamhet och till chefsnätverken. Där ingick frågor om behov inom sådant som direkt kopplar till miljömålsuppdraget (instruktionen § 6) och

sådant som kopplar till tvärsektorielt arbete. Vid arbetsgruppens tvådagarsmöte i augusti, där även styrgruppens två miljömålschefer deltog, hölls workshop utifrån inkomna svar på behovsenkäten. Ett underlag arbetades fram därefter som sedan presenterades för miljömålscheferna och RUS styrgrupp. Underlaget har sedan använts i verksamhetsplaneringen för 2026.

Den samlade bilden utifrån behovsenkäten och den vidare analysen är att RUS i hög grad gör det som efterfrågas och över tid alltmer utvecklats dithän. Inom en del områden kan dock mer göras, i svaren och den vidare diskussionen har flera förslag framkommit som kan beaktas framåt.

Till RUS styrgrupp 12 februari 2026 görs en separat slutrapportering för denna aktivitet.

Bilaga 2: Uppföljning av RUS mål 2025

Värdering:

1 = Målet bedöms i hög grad vara uppnått.

2 = Målet bedöms i tillräcklig grad vara uppnått.

3 = Målet bedöms i mindre grad vara uppnått.

I uppföljningen nämns också värderingen för motsvarande mål för perioden 2022-2024 och 2019-2021 (tidigare perioder då treårsmål sattes upp).

Miljömålsuppföljning

- Länsstyrelserna och RUS bidrar till fördjupad utvärdering av miljömålen 2027. Regional årlig uppföljning är ändamålsenlig och effektiv utifrån syftet att ge underlag till nationell årlig uppföljning och fördjupad utvärdering samt ge kunskap regionalt och lokalt. RUS stöd fungerar väl och RUS sammanställningar kommer till nytta. Uppföljning: 1. Det översyns- och utvecklingsarbete som skett i dialog med berörda har lett till nya anvisningar mer synkade med de nationella och länen har genomfört årets uppföljning utifrån dessa. Nationella målansvariga har nytta av den regionala uppföljningen. Årets uppföljning ger också underlag till fördjupad utvärdering och RUS har på andra sätt bidragit till denna, men det blir mer 2026. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 samma värdering.)
- RUS bidrar till samordning och som kontaktyta i indikatorarbetet. Miljömålsindikatorerna är till nytta för den regionala och lokala nivån. Lokala nivån förvaltas på Kolada. RUS bidrar till utveckling där det är möjligt och prioriterat. Uppföljning: 2. Miljömålsindikatorerna är till nytta. RUS och länen förvaltar regionala nivån. Utveckling är fortsatt lägre prioriterat nationellt, men där insatser sker är RUS ofta med i samverkan. Under året har RUS tagit tag i arbetet med analys av vilka fler miljömålsindikatorer som skulle kunna redovisas regionalt och lokalt. Här ingår också andra möjliga indikatorer. Ingen kontakt har detta år skett RKA. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 samma värdering.)
- RUS bidrar i arbete med miljöinformationsförsörjning och dess kopplingar till miljöarbete. Uppföljning: 2. RUS har följt och bidragit i miljöinformationsförsörjning, inkl. förvaltningsobjekt vatten och miljömål, där Åtgärdswebb ingår. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 samma värdering.)

- Åtgärders effekter är mer utvecklade på den regionala nivån till nytta för åtgärdsarbete, uppföljning och utvärdering. RUS bidrar till detta. Uppföljning: 2 RUS ökade arbetet med detta år fortsatt detta år, genom arbetet med vägledning i samhällsekonomisk analys, pass på Nobelmötet och planering framåt. (För motsvarande mål 2022-2024 samma värdering. För 2019-2021 var värderingen 3.)
- Miljöövervakningen och dess resultat används mer för miljömålsuppföljningen och RUS bidrar till detta. Uppföljning: 1. RUS har tagit fram en aktivitetsplan utifrån tidigare analysprojekt och fortsatt lyft miljöövervakningen i miljömålsuppföljningen. (För motsvarande mål 2022-2024 samma värdering. För 2019-2021 var värderingen 2.)
- Uppföljning och kommunikation av miljömålen och de globala målen för hållbar utveckling är bättre samordnade och RUS bidrar till detta. Uppföljning: 2. Länsstyrelserna och RUS har följt denna fråga och bidragit där så varit aktuellt. Arbetet med detta har prioriterats ned, uppdraget till SCB har utgått. (För motsvarande mål 2022-2024 samma värdering. För 2019-2021 var värderingen 1.)

Stöd i åtgärdsarbetet

- RUS synliggör regionala och lokala nivåns betydelse för miljö- och hållbarhetsarbetet samt till tvär- och helhetsperspektiv. RUS tar sig an frågor som ingen annan tar om hand och stimulerar samverkan. Uppföljning: 1. RUS har under året bedrivit ett flertal olika insatser och samverkan som bidragit till målets ambition. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 samma värdering.)
- Miljömålen används och kommuniceras regionalt och lokalt samt anpassas där så är möjligt och ändamålsenligt. RUS bidrar till detta och till att kopplingen till de globala hållbarhetsmålen blir begriplig. Uppföljning: 1. RUS och enskilda länsstyrelser har bidragit till målets ambition. RUS har vägledning för etappmål. RUS bidrar i dialogen om miljömålssystemet framåt. (För motsvarande mål 2022-2024 samma bedömning. För 2019-2021 var värderingen 2.)
- Miljömålen är integrerade i länsstyrelsernas och Skogsstyrelsens verksamhet och RUS bidrar till detta. Uppföljning: 1. RUS och enskilda länsstyrelser har bidragit till målets ambition. RUS vägledning blev klar och kommunicerades under året. Arbetet med integrering återstår dock ska framhållas. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 var värderingen 2.)
- De regionala åtgärdsprogrammen är centrala styrdokument för arbetet och bidrar till samverkan i länen. RUS vägledning används. Åtgärdswebben används och förstudien för Åtgärdswebb 2.0 visar hur ett nytt stöd kan ersätta det gamla efter 2026. Uppföljning: 1. Flertalet länsstyrelser har åtgärdsprogram som är viktiga

styrdokument. RUS bidrar till vägledning, metodutveckling och erfarenhetsutbyten. Drygt hälften av länsstyrelserna använder Åtgärdswebb och förstudie för ny Åtgärdswebb 2.0 har genomförts och fortsatt utveckling har fått okey av länsrådsutskott miljö och energi, men fler beslut behövs innan utvecklingsprojekt kan påbörjas. (För motsvarande mål 2022-2024 samma bedömning. För 2019-2021 var värderingen 2.)

- Länsstyrelserna lär av varandra och samarbetar kring metoder. RUS bidrar till detta och till förändringsledningskompetens. Uppföljning: **1.** RUS har bidragit mycket till sådant, genom kurser i förändringsledning, webinarier med mera. Under året har ytterligare utveckling och inhämtning av kunskap utifrån skett. Systemsyn var tema för årets Nobelmöte. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 samma värdering.)
- RUS och länsstyrelserna arbetar med de globala hållbarhetsmålen och genomförandet av Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning. Uppföljning: **1.** RUS har fortsatt bidra till länsstyrelsegemensamt arbete för Agenda 2030 och myndighetsnätverket GD-forum för Agenda 2030. Inför 2026 har underlag tagits fram till länsråden för att motivera relevansen av Agenda 2030 som verktyg för arbete med hållbar utveckling. Länsrådsmötet har ställt sig bakom fortsatt arbete. Länsstyrelser fortsätter mer och mindre att arbeta med Agenda 2030, sedan det särskilda RB-uppdraget utgått. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 samma värdering.)
- Länsstyrelserna och RUS bidrar till arbetet i Miljömålsrådet och med lokala och regionala perspektiv i detta arbete. Uppföljning: **1.** RUS har i hög grad bidragit till länsstyrelsernas medverkan i Miljömålsrådet. (För motsvarande mål 2022-2024 samma värdering. Detta mål fanns inte för perioden 2019-2021.)

Kommunikation och organisation

- RUS är ett ändamålsenligt väl fungerande samverkansorgan för det regionala och lokala miljömålsarbetet. Översyn av RUS stöd 2025 och analys utifrån framtagna budskap ger underlag för förbättringar. Uppföljning: **1.** RUS har fungerat väl och levererat många nyttor till sina målgrupper och samverkansparter under året. Översynen av RUS stöd, inkl. behovsenkät, har bidragit till arbetet framåt. RUS har varit väl integrerat i den gemensamma organiseringen för länsstyrelserna. (För motsvarande mål 2022-2024 och 2019-2021 samma värdering.)
- RUS kommunicerar sin verksamhet till olika målgrupper enligt kommunikationsstrategin. Vägledningar förvaltas, sprids och används. Uppföljning: **2.** RUS verksamhet har kommunicerats brett genom olika kanaler. Vägledningarna sprids och revideringsbehov har setts

över. Mindre kommunikationsstrategiskt arbete och resurser för kommunikatör även detta år, men basfunktioner har fungerat väl. (För motsvarande mål 2022-2024 samma värdering. Detta mål fanns inte för perioden 2019-2021.)

Länsstyrelserna

www.lansstyrelsen.se